

عنوان مقاله:

نقش مورخان اسلامی در تاریخ نگاری در دوره اسلامی

محل انتشار:

اولین همایش بین المللی معلمان برتر و مدارس پیشرو در هزاره سوم (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

رضا شمشیری باغلمک - کارشناسی آموزش تاریخ، دانشگاه فرهنگیان علامه طباطبایی خرم آباد

خلاصه مقاله:

مراد از تاریخ نگاری در اینجا بررسی انگیزه ها، اهداف و فواید، روش ها، مکاتب، انواع تاریخ نگاری، دیدگاه های مورخان قلمرو اسلام در وصف احوال ساکنان این قلمرو، و شیوه های تدوین و تنظیم تاریخی در همین پهنه است. بحث در تاریخ نگاری اسلامی، مستلزم بررسی واژه تاریخ، مبدا تاریخ اسلام، موضوع و مفهوم تاریخ است. درباره ریشه و اشتقاق واژه تاریخ اتفاق نظر وجود ندارد. در حالی که برخی گزارش های کهن، واژه تاریخ را مصدر بر ساخته از کلمه «مورخ» دانسته و آورده اند که این کلمه خود معرب ترکیب فارسی «ماه روز» است، و برخی از لغت شناسان هم آن را غیر عربی خوانده اند، ولی بعضی دیگر آن را از ماده عربی «الارخ» یا از «ارخ» و «ورخ» دانسته اند. به عقیده اصمعی، برخی از تیره های بزرگ عرب، شکل هایی از این واژه را برای بیان زمان به کار می بردند؛ اما باید گفت که تداول شکل هایی از این واژه در عربی، دلیل بر عربیت آن نیست؛ چنان که برخی محققان احتمال داده اند که واژه تاریخ وام واژه ای مآخوذ از «ارخو» ی اکدی و یا «یرخ» عبری به معنای ماه (قمر) یا ماه (شهر: مجموعه ۳۰ روزه یا اندکی بیش تر و کمتر) به واسطه زبان حبشی یا گویش عربی جنوبی باشد. گفته اند که در کتیبه های باقی مانده از این گویش دو شکل «ارخ» یا «ورخ» به کار رفته است و عرب از بسیاری از حوادث و مراسم خود با قید تاریخ یاد می کرد. به هرحال اگر هم واژه «تاریخ» و مشتقات آن در میان عرب پیش از اسلام وجود داشته، دست کم می توان گفت که در عربستان مرکزی رواجی نداشته است. در روایت بخاری درباره تقویم اسلامی هم به جای «ارخ»، از «عد» استفاده شده است. [۱]

کلمات کلیدی:

مورخان، تاریخ نگاری، اسلام، تاریخ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1937815>

